

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра _____ фізичної географії та картографії _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної роботи

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Педагогічні технології профільної середньої освіти

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність (напрямок) _____ 014.07 Середня освіта (географія) _____

спеціалізація _____ Географія. Людина і природа та туристська робота _____

факультет _____ геології, географії, рекреації і туризму _____

2018____ / 2019____ навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)
факультету геології, географії, рекреації і туризму

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)
Жемеров Олександр Олегович, кандидат географічних наук, доцент, професор кафедри

Програму схвалено на засіданні кафедри
фізичної географії та картографії

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

_____ Голіков А.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
факультету геології, географії, рекреації і туризму
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Голова методичної комісії _____

_____ Жемеров О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Педагогічні технології профільної середньої освіти» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

_____ студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти _____
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) _____ 014.07 Середня освіта (географія) _____

спеціалізації
_____ Географія. Людина і природа та туристська робота _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із педагогічними технологіями профільного навчання у середній школі, розкриття специфіки роботи викладача профільної школи та підготовка майбутніх фахівців (магістрів) до асистентської педагогічної практики у профільних закладах середньої освіти.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є розкриття загальної теорії педагогіки профільної освіти і сучасних педагогічних концепцій; формування знань про особливості навчального процесу у профільній школі, його організацію і планування; формування понять про основні методи навчання і сучасні педагогічні технології; ознайомлення зі специфікою організації праці викладача та учнів, з функціями педагога на сучасному етапі запровадження гнучких педагогічних технологій.

1.3. Кількість кредитів – 4 (заочне відділення – 3)

1.4. Загальна кількість годин 120 (заочне відділення – 90)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й магістри	1-й магістри
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
22 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
11 год.	10 год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
87 год.	72 год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Фахові компетенції:

- базові знання про педагогічні технології профільної географічної освіти;
- особливості засобів, методів і форм викладання географічних дисциплін, у тому числі інноваційних педагогічних технологій, у профільній школі;
- здатність ефективно застосовувати на практиці ті чи інші методи викладання географічних дисциплін під час педагогічної практики;
- здатність адаптуватися в учнівській аудиторії 10-11-х класів для вирішення різних завдань навчання й виховання.

Знання:

- особливості побудови навчального процесу з географії у профільній школі; основні педагогічні принципи сучасної профільної освіти;
- різновиди технологій навчання у профільній школі, їх переваги й недоліки; педагогічні технології активного навчання;
- особливості навчання старшокласників у сучасних умовах;
- шляхи поєднання навчальної і дослідницької роботи учнів 10-11-х класів;
- функції педагога як організатора підготовки фахівців профільного предмета (географії).

Уміння і навички:

- аналізувати навчальні профільного навчання з географії;
- розробляти конспекти (плани) теоретичних і практичних занять з географічних профільних дисциплін;
- читати лекції та проводити практичні заняття під час асистентської практики у профільній школі;
- організовувати самостійну роботу учнів з профільного предмета (географії);
- проводити самоаналіз занять з метою подальшого вдосконалення своєї педагогічної діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Аналіз змісту профільного рівня навчання географії у 10-11 класах сучасної школи

Тема 1. Головна мета профільного навчання. Завдання курсу «Географія» у 10-11-х класах школи. Структура і зміст навчальної програми. Форми організації вивчення курсу. Рекомендації щодо роботи з діючою програмою курсу «Географія» у 10-11-х класах. Оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11-го класів з географії. Рівні навчальних досягнень учнів - початковий, середній, достатній, високий.

Тема 2. Особливості змісту і завдань курсу «Географія: регіони та країни» (10-й клас). Знаннєвий компонент; діяльнісний компонент; оцінно-ціннісний компонент.

I. Глобалізований світ. Політико-географічні закономірності. Географія цивілізацій. Глобальні закономірності світосистеми.

II. Європа. Загальна характеристика Європи. Країни Європи.

- III. Азія. Загальна характеристика Азії. Субрегіони та країни Азії.
- IV. Океанія. Австралійський Союз. Мікронезія, Меланезія, Полінезія.
- V. Америка. Загальна характеристика Америки. Субрегіони та країни Америки.
- VI. Африка. Загальна характеристика Африки. Країни Африки.
- VII. Сучасні проблеми і стратегії розвитку світу та України на XXI століття. Глобалізаційні виклики XXI століття. Стратегії розвитку людства на XXI століття. Україна в міжнародному просторі.

Тема 3. *Особливості змісту і завдань курсу «Географічний простір Землі»* (11-й клас). Знаннєвий компонент; діяльнісний компонент; оцінно-ціннісний компонент.

I. Топографія з основами геодезії та картографія. Географічні інформаційні системи (ГІС) та дистанційне зондування Землі (ДЗЗ). Топографія з основами геодезії. Картографія. Географічні інформаційні системи (ГІС) та дистанційне зондування Землі (ДЗЗ).

II. Загальні закономірності географічної оболонки Землі. Географічні наслідки параметрів Землі як планети. Рухи Землі. Географічна оболонка Землі. Геологічне середовище людства. Атмосфера та системи Землі. Гідросфера та системи Землі. Біосфера та системи Землі.

III. Загальні суспільно-географічні закономірності світу. Світосистемний підхід у суспільній географії. Демографічні процеси у світосистемі. Глобальна економіка. Соціально-культурні складники світосистеми. Політична географія та геополітика.

IV. Суспільна географія держави (на прикладі України). Українська держава. Населення України. Економіка України у міжнародному поділі праці. Культура України. Особливості політичної організації України. Суспільно-географічна характеристика своєї області.

V. Суспільно-географічне бачення глобальних проблем людства, глобальні стратегії і прогнози. Глобальні проблеми людства. Глобальні стратегії розвитку. Прогнози розвитку геопросторової будови сучасного господарства і суспільства.

Розділ 2. Педагогічні технології профільної середньої освіти

Тема 1. Поняття про педагогічну технологію. Хронологія введення у педагогіку поняття «педагогічна технологія». Основні ознаки педагогічної технології. Структура педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.

Тема 2. Характеристика традиційних педагогічних технологій. Технологія проблемного навчання. Ігрові технології навчання. Технологія особистісно орієнтованого

навчання. Технологія розвивального навчання Л.В. Занкова, Д.Б. Ельконіна - В.В. Давидова. Технологія кооперованого навчання.

Тема 3. Характеристика педагогічних технологій при вивченні профільних курсів географії 10-11 класів. Технологія критичного мислення. Технологія програмованого та інформаційного навчання. Проектна технологія. Технологія модульного навчання. Інтерактивне навчання. Технологія евристичного навчання та самостійні дослідження учнів.

Вибір технології навчання при проектуванні заняття.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Аналіз змісту профільного рівня навчання географії у 10-11 класах сучасної школи												
Тема 1.	15	2	1			12	13	1	-			12
Тема 2.	21	4	2			15	15	1	2			12
Тема 3.	21	4	2			15	16	2	2			12
Разом за розділом 1	57	10	5			42	44	4	4			36
Розділ 2. Педагогічні технології профільної середньої освіти												
Тема 1.	21	4	2			15	15	1	2			12
Тема 2.	21	4	2			15	15	1	2			12
Тема 3.	21	4	2			15	16	2	2			12
Разом за розділом 2	63	12	6			45	46	4	6			36
Усього годин	120	22	11			87	90	8	10			72

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Аналіз діючих програм з географії для 10-11 класів	1	-
2	Розробка презентації до одного заняття (лекції) для 10-го класу	2	2
3	Розробка презентації до одного заняття (лекції) для 11-го класу	2	2
4	Розробка заняття з використанням проектної педтехнології	2	2
5	Розробка заняття з використанням педтехнології кооперованого навчання	2	2
6	Семінарське заняття «Педагогічні технології навчання у профільній школі»	2	2
	Разом годин	11	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Укладання логічних схем «Структура курсів географії у профільній школі»	12	12
2	Збір інформації та ілюстрацій для презентації лекції у 10 класі	15	12
3	Збір інформації та ілюстрацій для презентації лекції в 11 класі	15	12
4	Вивчення досвіду використання проектної технології у школі	15	12
5	Вивчення досвіду використання технологій кооперативного навчання географії у школі	15	12
6	Підготовка до підсумкового заняття (семінару) з написанням тез виступів про сучасні педагогічні технології (за варіантами)	15	12
Разом годин		87	72

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

7. Методи навчання

До основних методів навчання належать: лекції з мультимедійними презентаціями, практичні роботи, семінар та самостійна робота студентів згідно з програмою курсу.

Поточний контроль (1-й семестр магістратури)

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Розділ 1	Розділ 2	60
T 1 + T 2 + T 3	T 1 + T 2 + T 3	
20 m + 10 n	20 m + 10 n	

T 1... T 3 – теми розділів; m – теорія; n – задача практичних робіт.

Екзамен (1-й семестр магістратури)

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Розділ 1	Розділ 2	40	100
30	30		

Розділ 1 + Розділ 2 = 60 балів

Засвоєння кожної теми оцінюється за сумою балів отриманих за:

- виконання і задачу практичної роботи;
- задачу теоретичного матеріалу під час поточного експрес опитування і тестового модульного контролю.

Мінімальна сума балів для зарахування теми складає 50 % від вказаної в таблиці.

Екзаменаційна оцінка складається з суми балів за поточний контроль (60 %) і суми балів підсумкового контролю (40 %). При визначенні частки кожного тесту поточного контролю вираховується відсоток, який складає відповідна кількість балів розрахована від 60 %.

До підсумкового контролю допускається студент, який за результатами поточного модульного контролю отримав 30 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Пехота О.М. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 252 с.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Харків: Основа, 2009. - 176 с.
3. Географія. 10-11 класи: Програма (профільний рівень). – К.: Міносвіти і науки України, 2017. – 41 с.
4. Андрєєва В.М. Урок географії в сучасних технологіях / В.М. Андрєєва, О.Є. Шматько. – Харків: Основа, 2006. – 178 с.

Допоміжна література

1. Корнєєв В.П. Технології в навчанні географії / В.П. Корнєєв. – Харків: Основа, 2004. - 112 с.
2. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром / Упорядники В.М. Андрєєва, В.В. Григораш. – Харків: Основа, 2006. – 352 с.
3. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібник / О.Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
4. Колеченко А.К. Энциклопедия педагогических технологий: Пособие для преподавателей / А.К. Колеченко. – СПб: КАРО, 2004. – 368 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- Шоробура І.М. Сучасні педагогічні технології на уроках географії / І.М. Щоробура [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/2347/1/05shimug.pdf>
Література та електронна база даних кабінету методики викладання географічних дисциплін.